

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 29.02.1960, sp. zn. 6 Tz 105/59, ECLI:CZ:NS:1960:6.TZ.105.1959.1

Číslo: 41/1960

Právní věta: Aj keď treba vychádzať zo zásady, že prokurátor určuje skutok, ktorý má byť predmetom konania tým, že ho vyjadrí v žalobnom návrhu, neznamená to ešte, že by tým stanovil v rámci zažalovaného skutku aj medze, v ktorých jedine by sa mohol súd vecou zaoberať. Súd v zmysle § 238 ods. 1 tr. por. nemôže do konania a rozhodovania zahrňovať iné skutky, než tie, ktoré sú uvedené v obžalobe. Skutok, ktorý je predmetom konania, prejednáva súd v celej jeho šírke. Pokiaľ pri pokračujúcom trestnom čine u niektorých útokov páchatel spôsobil výsledok v zákone uvedený a u iných útokov - napriek tomu, že mal úmysel výsledok v zákone uvedený spôsobiť - tento však nespôsobil, treba túto pokračujúcu činnosť posúdiť ako čiastočne dokonaný, čiastočne nedokonaný (pokus) trestný čin. V rozsudovom výroku treba takéto posúdenie trestnej činnosti krádeže vyjadriť nielen slovne, ale aj uvedením príslušných zákonných ustanovení, teda § 247 ods. 1, ods. 2 písm. a) a § 5 ods. 1, § 247 ods. 1, ods. 2 písm. a) tr. zákP

Soud: Nejvyšší soud ČSR

Datum rozhodnutí: 29.02.1960

Spisová značka: 6 Tz 105/59

Číslo rozhodnutí: 41

Číslo sešitu: 7-8

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Krádež, Obžaloba, Pokračování v trestném činu, Předběžné projednání obžaloby, Recidiva, Rozsudek, Trest, Trestný čin dokonaný, Vznesení obvinění

Předpisy: 86/1950 Sb. § 5

§ 135

§ 213

§ 227

§ 244

§ 247 64/1956 Sb. § 2

§ 338

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 41/1960 sb. rozh.

Aj keď treba vychádzať zo zásady, že prokurátor určuje skutok, ktorý má byť predmetom konania tým, že ho vyjadrí v žalobnom návrhu, neznamená to ešte, že by tým stanovil v rámci zažalovaného

skutku aj medze, v ktorých jedine by sa mohol súd vecou zaoberať. Súd v zmysle § 238 ods. 1 tr. por. nemôže do konania a rozhodovania zahrňovať iné skutky, než tie, ktoré sú uvedené v obžalobe. Skutok však, ktorý je predmetom konania, prejednáva súd v celej jeho šírke a v tom nemôže brániť súdu ani skutočnosť, že prokurátor pri skutku predstavujúcom pokračujúce krádeže neuvedie prípadne celkom presne a úplne všetky veci a presnú výšku ich hodnoty v jednotlivých konkrétnych prípadoch, ktoré vo svojom súhrne tvoria však zažalovaný skutok.

Pokiaľ pri pokračujúcom trestnom čine u niektorých útokov páchatel spôsobil výsledok v zákone uvedený a u iných útokov – napriek tomu, že mal úmysel výsledok v zákone uvedený spôsobiť – tento však nespôsobil, treba túto pokračujúcu činnosť posúdiť ako čiastočne dokonaný, čiastočne nedokonaný (pokus) trestný čin.

V rozsudovom výroku treba takéto posúdenie trestnej činnosti krádeže vyjadriť nielen slovne, ale aj uvedením príslušných zákonných ustanovení, teda § 247 ods. 1, ods. 2 písm. a) a § 5 ods. 1, § 247 ods. 1, ods. 2 písm. a) tr. zák.

(Rozhodnutie Najvyššieho súdu z 29. februára 1960, 6 Tz 105/59.)

Obvinený po opustení zamestnania okradol v prvom rade osoby, u ktorých býval, a v ďalšom využil každú príležitosť k tomu, aby vošiel do bytov a hľadal v prvom rade peniaze a tieto odcudzoval. Pri tomto počínaní zneužil aj pohostinstva známych, u ktorých sa zastavil a okradol ich. Pritom sa obvinený živil výlučne z toho, čo ukradol a vyhýbal sa poctivej práci. Obžalovaný bol žalovaný, že 25. 5. 1959 svojvoľne opustil prácu v Bani Gottwald I v Libušine, hoci sa pred nástupom práce zaviazal pracovať v tejto bani po dobu 3 rokov, pričom obdržal ošacovací príspevok 400 Kčs, ďalej v desiatich prípadoch v dňoch od 25. 5. do 28. 7. 1959 na rôznych miestach republiky vzal z bytov poškodených jednak peňažné sumy a iné veci. V poslednom prípade pri pokuse vykonať krádež bol vyrušený, takže k odcudzeniu veci ani peňazí nedošlo.

Ľudový súd v Novej Bani uznal obžalovaného vinným trestným činom poškodzovania prevádzky podľa § 135 ods. 1 tr. zák., trestným činom krádeže podľa § 247 ods. 1, ods. 2 písm. a) tr. zák. a pokusom k trestnému činu krádeže podľa § 5, 247 ods. 1, 2 písm. a) tr. zák. a odsúdil ho na úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 2 (dva) roky bezpodmienečne.

Najvyšší súd na sťažnosť pre porušenie zákona podanú generálnym prokurátorom zrušil napadnutý rozsudok a Ľudovému súdu v Novej Bani nariadil, aby vec znova prejednal a rozhodol.

Z odôvodnenia:

Najvyšší súd preskúmal v dôsledku podanej sťažnosti pre porušenie zákona správnosť všetkých výrokov napadnutého rozhodnutia, ako aj konania, ktoré mu prechádzalo a došiel k záveru, že sťažnosť pre porušenie zákona je v podstate dôvodná.

Pochybil ľudový súd, ak pri skutkovom zistení vychádzal výlučne iba z doznania obvineného a nevykonával priamo, alebo za podmienok uvedených v ustanovení § 227 ods. 1 tr. por. výsluch svedkov, ktorí sú vo veci súčasne poškodenými, aby si mohol objasniť rozsah jednotlivých krádeží, ktoré obvinený vykonal, najmä pokiaľ ide o väčšie množstvo peňazí na hotovosti, poťažne ďalších vecí, ktoré sa podľa tvrdenia jednotlivých poškodených, menovite A, B, C, D, mali týmto stratiť v súvislosti s krádežou, ktorú obvinený vykonal.

Pritom treba podotknúť, že nijako nebránilo súdu objasniť si, vzhľadom na podklady nachádzajúceho sa v spise, aj ďalšie zložky skutku obvineného, spočívajúceho v pokračujúcom vykrádaní bytov a okrádaní rôznych osôb na rôznych miestach republiky, aj keď prokurátor v žalobnom návrhu uviedol iba časť poškodenia jednotlivých poškodených osôb.

Aj keď treba vychádzať zo zásady, že prokurátor určuje skutok, ktorý má byť predmetom konania tým, že ho vyjadrí v žalobnom návrhu, neznamená to ešte, že by tým stanovil v rámci zažalovaného skutku aj medze, v ktorých jedine by sa mohol súd vecou zaoberať. Súd v zmysle § 238 ods. 1 tr. por. nemôže do konania a rozhodovania zahrňovať iné skutky, než tie, ktoré sú uvedené v obžalobe. Skutok však, ktorý je predmetom konania, prejednáva súd v celej jeho šírke a v tom nemôže brániť súdu ani skutočnosť, že prokurátor pri skutku predstavujúcom pokračujúce krádeže neuvedie prípadne celkom presne a úplne všetky veci a presnú výšku ich hodnoty v jednotlivých konkrétnych prípadoch, ktoré vo svojom súhrne tvoria však zažalovaný skutok.

Bolo preto povinnosťou súdu, ako orgánu činného v trestnom konaní, objasniť si v zmysle § 2 ods. 7 tr. por. vykonaním ďalších dôkazov, a to výpovediami poškodených, okolnosti rozhodné pre zistenie rozsahu škody spôsobenej obvineným v jednotlivých prípadoch poškodeným. Keďže ľudový súd nevykonával na hlavnom pojednávaní dôkaz svedeckou výpoveďou, nemohol sa zaoberať ľudový súd hodnotením toho, čo vypovedal vo veci svedok A, že mu pri krádeži bytu boli okrem sumy 3400 Kčs odcudzené jedny pánske čierne šaty, 2 damaškové uteráky, pričom tento svedok podrobne popisuje tieto veci. Rovnako ľudový súd, pretože žiadny iný dôkaz okrem výpovede obvineného nevykonával, nemohol hodnotiť pre skutkové závery ani výpoveď svedka B, ktorý pri výsluchu pred bezpečnostnými orgánmi uviedol ako poškodený, že mu pri krádeži bytu okrem sumy 3000 Kčs bol odcudzený i budík, holiaci strojek, štartovacia pištoľ. Ľudový súd tak v prvom prípade, kde skutkovo zistil iba odcudzenie sumy 3400 Kčs a v druhom prípade iba odcudzenie elektrickej baterky, hoci sám poškodený uvádza, že túto mu páchatel' nevzal, lebo ju má doma, iba čo mu ju odniesol z kuchyne do izby, vôbec si neobjasňoval okolnosti plynúce z výpovedí skôr uvedených poškodených, ktoré nasvedčujú na širší rozsah krádeže, než to obvinený sám doznal.

Rovnako si ľudový súd neodstránil rozpor v údajoch o tom, koľko mal obvinený odcudziť peňazí v byte C, keď tento uvádza, že mu bolo ukradnuté 600 Kčs, pričom obvinený pripúšťa iba sumu 400 Kčs.

Neúplným je skutkové zistenie, čo do množstva ukradnutých vecí aj v spojitosti s krádežou vykonanou obvineným u poškodeného D, keď ľudový súd bez ďalšieho dokazovania ustálil iba toľko, že obvinený odcudzil skôr uvedenému iba peňažnú hotovosť vo výške 1829,- Kčs a vôbec už pre nevykonanie dôkazu výpoveďou svedka D sa nezaoberal aj tým, čo tento svedok uvádza vo svojej výpovedi, že pri zistení krádeže pohrešuje 2 dámske náramkové hodinky s presným ich popisom a plniace pero.

Po prevedení všetkých potrebných dôkazov a ich správnom § 2 ods. 7 a 8 tr. por. odpovedajúcom zhodnotení, možno ustáliť skutkový stav. Len potom možno pre právne posúdenie trestnej činnosti vychádzať z bezpečne preukázanej trestnej činnosti a zistiť spôsobenú škodu, ktorá je okrem iného dôležitá ako pri výmere trestu, tak aj pri stanovení povinnosti k náhrade škody poškodeným.

Právne posúdenie trestného činu krádeže, ktorým bolo poškodené viac osôb, bolo spáchané v časovej a miestnej spojitosti, postupne so zámerom páchatela v tejto činnosti ďalej pokračovať. Tento zámer páchatela možno dôvodiť nielen z postupného 11-násobného odcudzovania vecí a peňazí rôznym osobám, ale najmä z tej skutočnosti, že hoci mu bolo pomáhané orgánmi bezpečnosti tým, že mu boli poskytnuté prostriedky, aby sa vrátil do riadneho pracovného procesu, obžalovaný nielenže neuposlúchol, ale naďalej v trestnej činnosti krádeží rovnakým spôsobom ako predtým pokračoval. Keďže sú dané objektívne a subjektívne spojitosti jednotlivých krádeží, je treba posúdiť túto pokračujúcu činnosť ako jeden trestný čin krádeže a všetky týmto konaním spôsobené škody počítať.

Pokiaľ pri pokračujúcom trestnom čine u niektorých útokov páchatel' spôsobil výsledok v zákone uvedený a u iných útokov - napriek tomu, že mal úmysel výsledok v zákone uvedený spôsobiť - tento však nespôsobil, treba túto pokračujúcu trestnú činnosť posúdiť ako čiastočne dokonaný, čiastočne nedokonaný (pokús) trestný čin. V rozsudovom výroku treba takéto posúdenie trestnej činnosti

krádeže vyjadriť nielen slovne, ale aj uvedeným príslušných zákonných ustanovení, teda § 247 ods. 1, ods. 2 písm. a) a § 5 ods. 1, § 247 ods. 1, ods. 2 písm. a) tr. zák. (viď tiež č. 8/1957 Zb. rozh. tr.).

Pochybil ľudový súd okrem toho, že poškodení neboli o konaní hlavného pojednávania v zmysle § 213 ods. 1 tr. por. upovedomení, ak pri uznaní viny obvineného nerozhodol podľa § 244 ods. 2 tr. por. aj o nárokoch jednotlivých poškodených, pokiaľ títo svoj nárok uplatnili už v čase svojho výsluchu pred bezpečnostnými orgánmi. Takto uplatnený nárok pokiaľ je o tom záznam v obsahu spisov, treba považovať za nárok uplatnený včas a treba o ňom súdu rozhodnúť. Ak sa tak nestalo a ľudový súd u týchto poškodených, ktorí o to požiadali už pri výsluchu, nerozhodol o ich nároku na náhradu škody, došlo k porušeniu zákona v ustanovení § 244 ods. 2 tr. por.

Pri výmere trestu neuvážil súd náležite okolnosti uvedené v ustanovení § 19 ods. 1 tr. zák. Menovite nehodnotil trestnú činnosť obvineného z hľadiska spôsobu vykonania trestnej činnosti.

Neboli ľudovým súdom náležite uvážené ani následky, aké zanechala trestná činnosť v hodnote škody, ktorú jednotlivým poškodeným zapríčinila. Rovnako bolo potrebné oveľa podrobnejšie zaoberať sa aj osobou obvineného z hľadiska jeho nebezpečnosti pre cudzí majetok a možnosťou jeho nápravy. Nebolo možné v tejto spojitosti vychádzať iba z púheho počtu doterajších odsúdení, ale vyžiadanim príslušných spisov z poslednej doby zisťovať rozsah trestnej činnosti obvineného a usúdiť tak na možnosť jeho nápravy. V tejto súvislosti nemožno prehliadnuť ani okolnosti, za akých obvinený zneužil dôvery bezpečnostných orgánov a prokurátora v prípade jeho zadržania v Jičíne pri krádeži v byte poškodenej, kedy bol obvinený prepustený z väzby a umožnené mu, aby sa dostal na svoje pôvodné pracovisko. Obvinený miesto na pracovisko, ktoré opustil, odobral sa úplne iným smerom a pokračoval v páchaní ďalších krádeží. Možno preto právom vychádzať z toho, že možnosť nápravy u tak protispoločenského páchatela, akým je obvinený, nemožno očakávať trestom, ktorý ľudový súd obvinenému uložil, keď tento si dosiaľ odpykal pre rôznu trestnú činnosť prevážne majetkového charakteru celkom cez 5 rokov odňatia slobody.

Skutočnosť, že dosiaľ obvinený ani po jednom prepustení z výkonu trestu nenašiel riadny vzťah k práci a životu pracujúceho človeka, hoci má k tomu všetky predpoklady, keď dokonca aj orgány činné v trestnom konaní, ako bolo skôr uvedené, v záujme pomôcť obvinenému najšť správnu cestu, postupovali v prípade, kedy bol zadržaný pri krádeži tak, že mu umožnili návrat na pracovisko, ktoré opustil, pričom obvinený zneužil dôvery a dokázal tak, že jeho narušenie doterajším spôsobom života príživníckeho individua, nemožno odstrániť pôsobením trestu vymeraného pri dolnej hranici zákonnej trestnej sadzby uvedenej v § 247 ods. 2 tr. zák.

Bude na ľudovom súde, aby po novom prejednaní veci uvážil znova okolnosti rozhodné pre výmeru trestu a vymeral taký trest, ktorý by mohol trvalejšie výchovne zapôsobiť na obvineného samotného vzhľadom na svoju dĺžku.